ब्यूटी पार्लर

औद्योगिक स्कीम

- परिचय र प्राविधिक पक्ष
- आर्थिक पक्ष

नेपाल सरकार
उद्योग मन्त्रालय
घरेलु तथा साना उद्योग विभाग
त्रिपुरेश्वर

ब्यूटी पार्लर

परिचय आवश्यकता र उपयोगिता :

मानिस प्रमात्माको रचनाहरु मध्ये अत्यन्त उत्कृष्ट र सुन्दर प्रशासनीय संरचना हो । प्रकृतिका सुन्दरता मध्ये मानव जातिमा प्रकृतिक सुन्दरता, भौतिक सुन्दरता र आर्तमियक सुन्दरताहरु देख्न सकिन्छ । कुनै पनि व्यक्ति आफैंमा परिपूर्ण रुपले सम्पन्न भएको विरलै पाइन्छ । कुनैपनि मानिसलाई प्रकृतिले सम्पूर्ण सौन्दर्य प्रदान गरेको हुदैंन, अथवा प्रकृतिले ठगेको हुन्छ । जस्तै :–कसै कसैको अनुहार नमिलेको, उमेर नपुगी कपाल फुलेको, अनुहारमा चाया बस्नु, अनुहारमा चाउरी पर्नु, हातखुट्टामा अनावश्यक रौं आउनु जसले गर्दा मानिसमा हुनुपर्ने सौन्दयतामा प्रतिकुल असर परिरहेको हुन्छ ।

अतः आज आएर केही हदसम्म कुरुपतालाई बदल्ने वा कम गर्ने, परिवर्तन गर्ने प्रकृयाहरु ब्युटिसियनहरुले अविष्कार गरेका छन् । जस्तै :– अनुहारलाई राम्रो पार्न फेसियल, फेस ब्लीज, गरिन्छ । हातखुट्टालाई आकर्षण देखाउने प्रकृयामा मेनिकियर पेडिकेयर गरिन्छ । शरीरमा भएका अनावश्यक रौंहरु हटाउन Threading वा Waxing गरिन्छ , Oil massage ले धेरै कुरामा फाइदा हुन्छ तसर्थ आजको फेशनयूक्त प्रतिस्पर्धात्मक जमानामा ब्यूटिपार्लर र ब्युटिसियनको ठूलो भुमिका हुन्छ ।

प्रविधिः

ब्यूटी पार्लर गर्ने प्रविधि सरल छ । सर्वप्रथम मानिसका अनुहार र सुहाँउदो पहिरन र आकर्षणको पहिचान गरी मानिसलाई त्यस अनुसार ब्यूटी पार्लरको विधिहरु (कपाल काटने, थ्रेडिङ्ग, हेयर आयल मसाज, वाक्स, मेनीक्यूर पेडीक्यूर, फैसियल, नैल आर्ट आदि) अपनाई र ग्राहकको माग अनुसारले अनुहार र शरीरलाई आकर्षक बनाइन्छ । यस उद्योगलाई संचालन गर्न प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष गरी जम्मा ४ जना कामदार चाहिन्छ ।

ब्युटी पार्लर संचालनमा प्रयोग हुने साम्रागी र तिनका कामहरु :

- कपाल काटने : टाउको मा भएको कपाललाई अनुहार अनुसारको आर्कषक देखिने गरी विभिन्न सामाग्रीको प्रयोगले कपाल काटीन्छ । कपाल काटदा प्रयोग हुने सामग्रीहरु -पुच्छर भएको कागियो , ठुलो कागियो , ज्याकपिन , स्प्रे बोतल , कैंची , एप्रोन आदिको सहायताले कपाललाई स्ट्रेट कट , यु कट , भी कट, थाई कट , मुशरुम कट , हाफ सयागी कठ , स्टेप कट , भेज कट , ब्याइज कट , सँपिलिट कट , अनुसारको कटीन्छ ।
- थ्रेडिङ्ग : शरिरमा भएको अनावश्यक रौंलाई धागो नम्बर ४० को मद्दतले कैंची बनाएर अनावश्यक रौंलाई शरिरबाट अलग गरिन्छ । थ्रेडिङ्ग गर्नको लागि आवश्यक पर्ने समाग्री - धागो नम्बर ४० साना ऐना , पाउडर लोसन , रोज वाटर , कैंची , टक्जिर आदिको प्रयोगले थ्रेडिङ्ग गरिन्छ ।
- हेयर आयल मसाज : बिशेष गरेर लामो कपाल भएको मानिसलाई उपयुत्त तेलको प्रयोग गरि कपालको जरासम्म तेल पु-याई मसाज Moment गर्ने गरिन्छ । जसले गर्दा ठाउको दुख्दैन , कपाल झरदैन र आन्नद को महसुस हुन्छ ।
- वाकस : हात खुट्टा आदिमा भएको रौहरु निकालने विधिनै वाकस हो यस विधिमा वाकस क्रिमको मद्दतले रौंहरु निकालिन छ वाकस गर्न चाहिने सामग्रीहरु बलन्ट कैंची (धार नभएको),

वाकस, हिटर, पाउडर, धागो नम्बर ४०, वाकस पेड, रोज वाटर, तौलिया, जग ,वाकस किम आदि हुन ।

- हातको सफाइ र खुट्टाको सफाइ (Manicure-Pedicure) : हात र खुट्टा लाई सफा, नरम, कमलो रहनुको साथै चाउरी पर्नबाट छुटकारा पाउनको लागि हप्ताको एक पटक गर्नु पर्दछ । Manicure र Padicure गर्दा प्रयोग हुने सामाग्रीहरु ठूलो वाटा, कुरकुच्चा घोटने ढुङ्गा, मैनुकेयर सेट, क्युसिटल किम, मसाज किम, हाइड्रोजन पेरो-अक्साइड, डेटोल, नैल ब्रश, हाट वाटर, लेमोन, नैल पोलिस, नैल रिमुभर, शैम्पु, कटन, तौलिया आदि पर्दछन ।
- फैसियल :-मानिसलाई आकर्षक देखिनको लागि अनुहारमा भएका विभिन्न किसिमका दागहरु हटाई, कपाललाई सुहाउँदो कलरिङ्ग गरी एउटा नयाँपन दिनु नै फैसियल हो ।
- नैल आर्ट :- हात र खुट्टाको नङ्गलाई आकर्षक देखिनको लागि विभिन्न नैल पोलिसको सहयाताले पोलिस गरी आकर्षक बनाइन्छ ।
- अस्थायी आइरन :- कपाललाई सिधा पार्नको निम्ति आइरनको प्रयोग गर्नु नै अस्थायी आइरन हो ।
- अस्थायी पर्म :- कपाललाई करली पार्नको निम्ति आइरनको प्रयोग गर्नु नै अस्थायी पर्म हो ।

वातावरणीय पक्ष

प्रदुषणको किसिम

प्रस्तुत उद्योगबाट खास गरी निम्नानुसारको खेर पदार्थको निस्काशन वा प्रदुषणबाट वातावरणमा असर पार्न सक्ने देखिन्छ ।

सि.नं.	प्रदुषणको किसिम	निश्कासन हुने बस्तुहरु	रोकथामका उपायहरु
१	ठोस खेर पदार्थ	प्रयोग नभएका material and tools को प्याकेट, hair & nail को टुक्रा , मरेको छाला	सड्ने जति गाडने, अरु जलाउने
२	तरल खेर पदार्थ	सफा गर्न प्रयोग भएको पानी र साधारण केमिकल	खाल्डामा जम्मा गरी सफा पानी मात्रै वाहिर पठाउने
३	ध्वनी प्रदुषण	हेयर कटिङ्ग मेशिनहरुको आवाजले हल्का ध्वनी प्रदुषण हुने देखिन्छ ।	मेसिनहरुको समय समयमा मर्मत, लुव्रिकेशन गर्ने, ध्वनीकम गर्ने साधानहरु प्रयोग गर्ने
४	वायु प्रदुषण	त्यस्तो असर पर्ने केमिकलहरु प्रयोग हुने नभएकोले वायु प्रदुषण हुदैंन ।	

सरसफाई

उत्पादनस्थल को दैनिक दुई पटक फिनाएल पानीले सरसफाई गर्नु पर्छ । मेशिन औजारहरुलाई प्रयोग गरेर काम समाप्त भएपछी सफा गरी औजारहरु सुरक्षित तरिकाले निर्दिष्ट स्थानहरुमा राख्नु पर्छ । फोहर मैलालाई तोकेको स्थानमा विसर्जन गर्नुपर्छ ।

कामदारहरुको स्वास्थ्य र सुरक्षा

कामदारहरुलाई आवश्यक मात्रामा र समय समयमा मास्क, पजां, एप्रोन तथा टोपी दिनुपर्छ । कामदारहरुलाई काम गर्ने मेसिन र प्रकृयाबारे जानकारी समय समयमा गराउनु पर्छ । कामदारहरुको स्वास्थ्य परीक्षण वर्षमा कम्तीमा एक पटक गराउनु पर्छ । बढी भारी सामान ओसार पसार गर्नु परेमा उर्पयुक्त गाडा वा साधनको प्रयोग गर्नुपर्छ । आवश्यक मात्रामा प्राथमिक उपचारका सामग्रीहरु उत्पादन स्थलमा हरसमय राख्नु पर्दछ । कामदारहरुलाई स्वास्थ्य वा काम गर्दा लागेका अप्ठ्यारा बारे समय समयमा अन्तरकृया गरी पृष्ठपोषण लिनुपर्छ र आवश्यक सुधारहरु गर्नृपर्छ ।

ध्वनी प्रदुषण:

यस किसिमको व्यवसायमा खासै ध्वनी प्रदुषण हुदैनं । तर कटिङ्ग मेशिनहरु चल्दा उत्पन्न हूने ध्वनीले कसैलाई असर हुदैन ।

ट्रेनिङ्ग:

१. कामदार कर्मचारीहरुलाई काममा लगाउनु भन्दा पहिला तीनलाई कार्यस्थल देखाई प्रयोग हुने मेशिन र प्रकृया बारे जानकारी तथा तहां रहेका सम्भावित जोखिम तथा असरहरु बारे जानकारी दिनु पर्छ ।
२. उद्योगमा बिधमान जोखिमहरुबारे जानकारी दिएपछी त्यसबाट बच्ने उपाय तथा प्रयोग गर्ने साधनहरु र केही भएमा के के गर्ने र कसलाई सम्पर्क गर्ने जानकारी समेत दिनुपर्छ ।
३. नयां कामदारहरुलाई तीनले गर्नु पर्ने कार्यको जानाकरी गराई पुरानाको निर्देशन अन्तर्गत राखी ट्रेनिङ्ग दिई केही समय कार्य गराउनु पर्छ ।
४. कामदारहरुलाई वर्षमा कम्तीमा दुई पटक उर्पयुक्त , उत्प्रेरणा दिने खालका आवश्यक विषयका ट्रेनिङ्गहरु दिनु पर्छ ।
५. सबै कामदारहरुलाई प्राथमिक उपचार सम्बन्धी तालिम दिनु पर्छ ।
६. कामदारहरुलाई नयां प्रकृया वा मेशिनहरुबारे बेला बेलामा आन्तरीक वा बाह्य तालिम दिनु पर्छ ।

अग्नी तथा विद्युतिय आकस्मिक घटनाः

अग्नी तथा विद्युतिय आकस्मिक घटनाबाट बच्न र बचाउन उधोगस्थलमा पर्याप्त र उपर्युक्त स्थानहरुमा अग्नी निवारक यन्त्र (Fire Extuingusher) तथा बालुवा र आगो निभाउन प्रयोग हुने भाडांहरु तथा उपकरणहरु राख्नु पर्छ । सबै कामदारहरुलाई अग्नी निवारक यन्त्रहरु प्रयोग गर्न सिकाउनु पर्छ । विघुतीय लाइनहरु (electrical wirings) को चेकजाचं ६ - ६ महीनामा गर्नु पर्छ , प्रयोग हुने विद्युतिय स्विचहरु औद्योगिक किसिमका (spark proof) र पर्याप्त क्षमताका हुनुपर्छ ।

औद्योगिक स्किम

१	**परियोजनाको नाम**	**Beauty Parlour**		
२	वार्षिक उत्पादन क्षमता	4,700 nos./annum		
३	कारखाना स्थापना हुने स्थान	शहरी तथा ग्रामिण क्षेत्र		
४	**वार्षिक काम गर्ने समय**	दैनिक ८ घण्टा, वार्षिक ३०० दिन		
५	**कुल पूँजी लागनी**			३,७६०,०००।००
क)	चालु पूँजी		३६३,०००।००	
ख)	स्थिर पुँजी		३,३९७,०००।००	
६	**वितिय संस्थाबाट ऋण**			२,२५६,०००।००
क)	दिर्घकालिन ऋण		२,०३८,२००।००	
ख)	अल्पकालिन ऋण		२१७,८००।००	
७	**मुनाफाको प्रतिफल प्रतिशतमा**			२९
क)	कुल पँजी लागनीमा		२९	
८	**पार विन्दु**			
क)	प्रतिशतमा			४३
ख)	मूल्यमा			९५३,६२९।०१
९	**मुनाफा**			१,०७४,०८२।००
क)	वार्षिक आम्दानी		२,२२५,०००।००	
ख)	बार्षिक खर्च		१,१५०,९१८।००	
१०	**रोजगारी**		जनामा	४

Beauty Parlour

शहरी तथा ग्रामिण क्षेत्र

औद्योगिक स्कीम

	स्थिर पूँजी विबरण	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	२,२००,०००।००
१	जग्गा	१०	धुर	२०००००	२,०००,०००।००	
	जग्गा विकास	१०	प्रतिशत		२००,०००।००	

२	निर्माण	परिमा०	एकाई	दर	जम्मा	८५०,०००।००
क)	Working Cabin	Sq. Ft.	६००	८००	४८०,०००	
ग)	office building	Sq. Ft.	२००	९००	१८०,०००	
घ)	Storage of Raw materials & tools	Sq. Ft.	२००	७००	१४०,०००	
ङ)	Miscellaneous				५०,०००	

३	मेशिन औजार	एकाई	परिमाण	दर	जम्मा	१७२,०००।००
	Steamer	No.	१	१५,०००।००	१५०००	
	Plane mirror(3x2) ft.	Nos.	४	२,०००।००	८०००	
	Hair Drier	Nos.	४	४,०००।००	१६०००	
	hair trimmer	No.	४	५००।००	२०००	
	Hair heater	No.	४	१,०००।००	४०००	
	vessel for manicure & padicure	Nos.	२	१,२००।००	२४००	
	Genset 2 KVA	No.	१	४०,०००।००	४००००	
	Enclined Chair	Nos.	४	५,०००।००	२००००	
	Spray Bottle	Nos.	५	५००।००	२५००	
	Different kinds of mirror	L/S	१	३,५००।००	३५००	
	Different kinds of Comb	L/S	१	१,०००।००	१०००	
	Jackpin	L/S	१	१,०००।००	१०००	

	Scissor	No.	१	१०,०००।००	१००००	
	Exhaust Fan and Fire Extinguisher	Nos.	२	१२,०००।००	२४०००	
	Contingency 15% for Import Duty, Transportation, Erection etc.			२२,४१०	२२,६००	
					१७२०००	

४ फर्निचर तथा फिक्चर अफिस इकुप्पमेन्ट २५,०००।००

५ उद्योग लगानी हुनु पुर्व खर्च ७५,०००।००

६ तथा उद्योग संचालन हुन अघिको खर्च ७५,०००।००

८ कुल स्थिर पुंजी ३,३९७,०००।००

	चालु पँजी विवरण		परिमाण	एकाई	जम्मा	३६३,०००।००
क)	कच्चामाल मौज्दात		४५	दिन	४,९१२।५०	
ख)	प्रशोधनमा रहने		१	दिन	२,८०५।४५	
ग)	तैयारी माल मौज्दात		१	दिन	२,७११।०७	
घ)	उधारो विक्रि दिन		६०६	दिन	३५२,५७०।९९	
	चालु पूजी लगानी				३६३,०००।००	

क) कुल पूँजी लगानी ३,७६०,०००।००

ख) कुल स्थिर पूँजी लगानी ३,३९७,०००।००

ग) कूल चालु पूजी लगानी ३६३,०००।००

वार्षिक उत्पादन खर्च

स्थिर खर्च

१	ह्रास कट्टी	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	६४,७००।००
क)	भवन	८५०,०००।००	प्रतिशत	५	४२,५००।००	

ख)	मेशिन औजार	१७२,०००।००	प्रतिशत	१०	१७,२००।००	
ग)	फर्निचर फिक्चर	२५,०००।००	प्रतिशत	२०	५,०००।००	

२ **विमा १ प्रतिशतले (स्थिर मुल्यमा जग्गाको मुल्य बाहेक)** **११,९७०।००**

		परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	
३	**ब्याज दिर्घकालिन ऋण**	२,०३८,२००।००	प्रतिशत	१२	२४४,५८४।००	**२४४,५८४।००**

४	**अप्रत्यक्ष कर्मचारी**	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	**१८०,०००।००**
क)	ब्यबस्थापक	१	जना	१५०००	१८०,०००।००	
		१				

५	**कार्यालय खर्च**					**१२७,५००।००**
क)	मसलन्द छपाई अफिस समान				२०,०००।००	
ख)	भत्ता परिवहन				१०,०००।००	
गं)	मर्मत संभार				२०,०००।००	
घ)	दस्तुर महशुल				३०,०००।००	
ङ)	भैपरी तथा अन्य				२५,०००।००	
च)	स्थिर विजुली खर्च	युनिट	१५०	१२।५	२२,५००।००	
६	**लेखा परिक्षण**					**१०,०००।००**
७	**कुल स्थिर खर्च**					**६३८,७५४।००**

चल खर्च विवरण

८	**कच्चामाल**	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	**३२,७५०।००**
a	Apron & Towel	५	Nos.	७००	३,५००	
b	Thread	५	Roll	५०	२५०	
c	Powder lotion	४	Nos.	५००	२,०००	
d	Rose water	२	Ltr.	१,०००	२,०००	

e	Hair Oil	५	Ltr.	६००	३,०००	
f	Wax Cream	६	Nos.	६००	,६००	
g	Hydrogen peroxide	२	Ltr.	१,२००	२,४००	
h	Dettol	२	Ltr.	१,५००	३,०००	
i	Nail polish & Remover	१	Set	२,५००	२,५००	
j	Shampoo	५	Ltr.	१,२००	६,०००	
k	Colouring	१	Set	३,०००	३,०००	
l	Massage Cream	५	Nos.	३००	१,५००	

९	प्रत्यक्ष कामदार	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	२८२,०००।००
क)	दक्ष कामदार	१	जना	९,०००।००	१०८,०००।००	
ख)	अर्धदक्ष कामदार	१	जना	८,०००।००	९६,०००।००	
ग)	सहायक कामदार	१	जना	६,५००।००	७८,०००।००	
		३				

१०	उत्पादन तथा अन्य खर्च					१६९,१००।००
क)	विद्युत महशुल	१८००	KHW	८।५	१५,३००।००	
ख)	पानी				१०,०००।००	
ग)	मर्मत सम्भार				२५,०००।००	
c	Diesel	१,२००	L	९९	११८,८००	

११	ब्याज अल्पकालिन ऋण	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	२८,३१४।००
		२१७,८००।००	प्रतिशत	१३	२८,३१४।००	

१२	कुल चल खर्च	५१२,१६४।००
१३	कुल बार्षिक उत्पादन खर्च	१,१५०,९१८।००

	आम्दानी विक्री विवरण	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	२,२२५,०००।००
a	Manicure padicure	१,०००	Nos.	६००	६००,०००	
b	Hair Dressing	२,५००	Nos.	३५०	८७५,०००	
c	Facial	१,५००	Nos.	५००	७५०,०००	

मूनाफा ढ (Gross Profit)		१,०७४,०८२।००
बार्षिक बिक्रिबाट आम्दानी		२,२२५,०००।००
Sales Expenses	10%	२२२,५००।००
Net Sales Revenue		२,००२,५००।००
वार्षिक उत्पादन खर्च		१,१५०,९१८।००

Tax	20%	२१४,८१६।४०

Net Profit	८५९,२६५।६०

Break Even Point (%)	**42.86%**

Return on Investment (ROI)	**22.85%**

वित्तिय विश्लेषण झलक

पार विन्दु

पार विन्दु	प्रतिशतमा	४३
पार विन्दु मूल्यमा		९५३,६२९।०१
कच्चा पदार्थको मूल्य १० प्रतिशत बढेमा		
कच्चामालको मूल्य		३६,०२५।००
कुल चल खर्च		५१५,४३९।००

कुल स्थिर खर्च		६३८,७५४।००
विक्रीबाट आम्दानी		२,००२,५००।००
पार विन्दु	प्रतिशतमा	४३

पार विन्दु कच्चा पदार्थको मूल्य १० प्रतिशत घटेमा

कच्चामालको मूल्य		२९,४७५।००
कुल चल खर्च		५०८,८८९।००
कुल स्थिर खर्च		६३८,७५४।००
विक्रीबाट आम्दानी		२,००२,५००।००
पार विन्दु	प्रतिशतमा	४३

प्रतिफल विश्लेषण

लगानीको प्रतिफल	प्रतिशतमा	२९
स्वलगानीको प्रतिफल	प्रतिशतमा	७१